
Gezamenlijke teamdag VRGT – AZ&G

Samen sterk in de strijd tegen tuberculose

Op een zonnige lentedag in april staken de collega's van het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZ&G) en de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding (VRGT) de koppen bij elkaar voor bijscholing en om samen te reflecteren over de tuberculosewerking. Beide organisaties werken immers samen aan het terugdringen van tuberculose in Vlaanderen. Het werd een inspirerende dag voor versterkt engagement!

Tuberculose in cijfers

Dr. Wouter Arrazola de Oñate van de VRGT gaf een overzicht van de meest recente cijfers van het tuberculoseregister. Na een tijdelijke impact op de tuberculosecijfers in 2016 door de verhoogde vluchtelingenstroom, stond de teller op 983 gevallen in 2017. Enkele resultaten op een rijtje:

- ⊕ Vlaanderen en Wallonië kenden een daling, maar in Brussel bleven de cijfers gelijk.
- ⊕ De resistentie tegen tuberculosemedicijnen is onder controle.
- ⊕ De verdeling over de risicogroepen blijft stabiel.

- ⊕ Van alle risicofactoren is alcoholmisbruik de belangrijkste.
- ⊕ De therapeutische resultaten in Vlaanderen zijn positief: 81.3% van de tuberculosegevallen werd met succes behandeld.

De clusters van besmetting vormen een belangrijk aandachtspunt binnen tuberculosebestrijding. Deze analyses worden gemaakt bij vermoeden van een mini-epidemie en bij gevallen van resistentie. Maandelijks worden lijsten ontvangen met de laatste clusters. Enkele conclusies:

- ⊕ In Brussel werd 1 grote cluster gevonden bij 13 daklozen.
- ⊕ Binnen eenzelfde familie werden 6 clusters vastgesteld.
- ⊕ In ongeveer 60% van de gevallen in Europa wordt echter geen epidemiologische link gevonden tussen mensen die dezelfde stam dragen.

Met 'Whole Genome Sequencing' wil men het volledig genoom – het volledig DNA - van de tuberculosebacterie ontrafelen. Het Agentschap Zorg & Gezondheid en de VRGT werken hier actief aan mee in het kader van een onderzoeksproject in Vlaanderen en Zuid-Afrika, gesubsidieerd door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek.

Samen klaarstaan voor de tuberculosepatiënt

DVZ: Humane opvang en gedwongen terugkeer

Katrijn Gijswijt van de Dienst Vreemdelingenzaken gaf toelichting over humane opvang en gedwongen terugkeer. De dienst biedt ondersteuning aan kwetsbare illegalen bij de terugkeer naar hun land. Dankzij goede bilaterale contacten met de landen van herkomst kunnen gespecialiseerde geneesheren, psychologen, vertrouwenspersonen en/of personen van de immigratiedienst ingezet worden.

In geval van tuberculose kunnen de patiënten langer in België blijven: het bevel tot verlaten van het grondgebied wordt uitgesteld tot de therapie afgelopen is. Bij repatriëring van tbc-patiënten wordt voor x-aantal maanden medicatie meegegeven. Een arts wordt voorzien in het land van herkomst voor opvolging en controle.

BELTA-DOT project: begeleiding van kwetsbare patiënten

Dit project werd opgestart in 2014 met als doel begeleiding aan te bieden aan tuberculosepatiënten bij wie risico's op therapieontrouw bestaan. Risicofactoren zijn o.a. problematische huisvesting, alcoholmisbruik, problematiek rond sociale status of ontkenning van de ziekte.

Het BELTA-DOT project wordt gesteund door het Riziv en is geselecteerd door de Wereld Gezondheidsorganisatie (WGO) als 'good practice'. Binnenkort publiceert de WGO een handleiding om de 'goede praktijk' bekend te maken.

Via 'incentives' en 'enablers', zoals cheques voor een sociaal restaurant, maaltijdcheques of tickets voor openbaar vervoer, worden de patiënten aangemoedigd om hun behandeling zo goed mogelijk te volgen. Het aantal succesvolle therapieën in Vlaanderen steeg aanzienlijk: van 78.5% naar 89.1%.

Partners van het project in Brussel zijn: MediHalte/Samusocial (opvang voor daklozen), Dokters van de Wereld, Straatverpleegkundigen/Infirmiers de rue. Damiaanactie voorziet budget voor incentives en onderdak.

Project Damiaanactie: sociale steun

De Damiaanactie maakt deze sociale steun aan dak- en thuisloze tuberculosepatiënten mee mogelijk. Aan deze kwetsbare mensen wordt tijdens hun tuberculosebehandeling onderdak geboden in een opvangcentrum, tot 2 weken na het einde van de therapie. Door de intense begeleiding is er een sterkere band tussen zorgverlener en patiënt waardoor de kans op therapie succes verhoogt.

Terugbetaling via BELTA-TBnet

Samen met haar collega Viviane Trolin van de Franstalige zusterorganisatie FARES (Fonds des Affections Respiratoires) legde Lies Geysens het BELTA-TBnet project uit.

Dit project verzekert de terugbetaling van de kosten verbonden aan de tuberculosebehandeling die niet door de mutualiteit, het OCMW of een andere sociale instelling ten laste genomen worden. Bv. een ziekenhuisbed bij thuiszorg, medicatie voor nevenwerkingen, antidepressiva, preventieve therapie,...

De specifieke richtlijnen en administratieve formaliteiten werden nogmaals in herinnering gebracht. Verwerking van alle aanvragen voor terugbetaling zou wijzen in de richting van stijgende armoede.

Labotechnieken

Dr. Vanessa Mathys, hoofd van het Belgische Referentie Laboratorium voor Tuberculose en Mycobacteriën bij Sciensano, hield een betoog over laboratoriumtechnieken bij Mycobacteriën. Aan de hand van een overzichtelijk schema werden alle labotechnieken aanschouwelijk uitgelegd.

Voor zorgverleners tuberculose is het immers belangrijk om te weten hoe deze procedures verlopen en binnen welk tijdsbestek, om met zekerheid tot een duidelijke diagnose te kunnen besluiten.

Met genotypering kan men de vingerafdruk van een tuberculosebacterie bepalen. Door vergelijking van stammen kunnen clusters vastgesteld worden: groepen personen die door dezelfde stam besmet werden.

Veilige registratie van tuberculosedata

De collega's Sofie Theunis en Lina Godderis van het AZ&G demonstreerden het nieuwe SharePoint systeem. Deze database voorziet in de beveiligde uitwisseling van patiënt-data in functie van patiëntlijsten, centraal & perifeer overleg en contactlijsten.

De volledige concrete werking van het systeem werd toegelicht.

Tweejaarlijkse gezamenlijke studiedag

De inspirerende teamdag in de toepasselijke Eendrachtstraat werd afgesloten met het voornemen om tweejaarlijks een gezamenlijke studiedag te organiseren. Wordt vervolgd in het voorjaar van 2020...